

Г. В. Кравчук,

д-р екон. наук, проф.,
професор кафедри фінансів,
Чернігівський державний технологічний університет

МОДЕЛЮВАННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ПОКАЗНИКУ РЕЙТИНГУ СТРАХОВИКІВ

Рейтинг є відносно новим інструментом в практиці регулювання та нагляду в Україні, фактично дискантне рейтингування представляє собою ренкінгові списки, які не можна ототожнювати з рейтингом. Саме тому пересічний користувач за списками, складеними за одним критерієм, не може реально оцінити рівень надійності страхової компанії. Окрім того, по різних показниках страхова компанія може займати різне місце серед інших страховиків, а отже, говорити про те, що таке ранжування відтворює фінансове становище страхової компанії, не можна.

Отже, виникає необхідність у впровадженні водночас як простих і доступних для розуміння пересічному користувачеві методик рейтингування страховиків, так і таких, що комплексно враховують специфіку діяльності страхової компанії, надаючи адекватну умовам зовнішнього і внутрішнього середовища оцінку надійності страхової компанії.

Досліджуючи сучасний стан рейтингування в Україні, можна говорити про недостовірність сучасних рейтингів страхових компаній, що пов'язано з:

—дефіцитом достовірної вхідної інформації насамперед, для страхувальників і неможливістю визначення зацікавленими особами встановлених коефіцієнтів для самостійного присвоєння оцінки;

—застосуванням неправильної методики, яка не враховує специфіку діяльності страхової компанії;

—відсутності уніфікованої та стандартизованої системи показників;

—неврахуванням корупційної складової;

—відсутністю контролю з боку держави. Фактично на ринку рейтингування існує монополізм рейтингового агентства «Кредит-Рейтинг», який проявляється як у відсутності можливості перевірити адекватність рейтингової оцінки страхової компанії, так і у високій вартості. Отже, механізм надання рейтингових послуг в Україні неринковий по суті.

На нашу думку, складання рейтингу страхових компаній має бути підконтрольним Держфінпослугу чи іншій спеціально створеній державній установі, або Лізі страхових організацій України, яка є неприбутковим об'єднанням учасників ринку страхових послуг України та користується авторитетом та повагою серед страхових компаній, органів державної влади та організацій — партнерів Ліги.

Крім того існує об'єктивна необхідність запровадити обов'язкове регулярне подання страховими компаніями фінансової звітності до Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України чи інших установ, яка має бути загальнодоступною.

Формування рейтингів передбачає визначення як якісної, так і кількісної оцінки. Для побудови кількісної рейтингової оцінки використовуються однофакторні або багатфакторні методики та імовірнісний підхід [1].

Для оцінки надійності страхової компанії, пропонуємо використати інтегральний коефіцієнт надійності страхової компанії, який містить у собі тринадцять показників [2, 3].

Оцінка кожного із зазначених показників може проводитись тільки за умови приведення їх до єдиної оціночної шкали, тобто, стандартизації, адже ми не можемо порівнювати неспівставні одиниці виміру і величини.

Для того, щоб стандартизувати вихідні дані, в залежності від специфіки кожного з показників, будемо використовувати лінійні функції або криві Гауса.

Лінійні функції стандартизації використовуються, якщо приріст функції незмінно пропорційний або оберненопропорційний приросту аргументу на кожній ділянці прямої. Наприклад, при розрахунку показника маркетингу ми вважаємо, що чим більша доля ринку, тим більше диверсифіковані активи страхової компанії, а отже, надійність її вища і навпаки.

Таким чином, маючи всі необхідні дані для розрахунків рейтингової оцінки кожної з обраних страхових компаній, вигляд інтегрального показника набере наступного виду:

$$D = \sqrt[13]{d_{M1} * d_{C1} * d_{C2} * d_{C3} * d_{C4} * d_{\Phi1} * d_{\Phi2} * d_{\Phi3} * d_{\Phi4} * d_{I1} * d_{I2} * d_{I3} * d_{I4}} \cdot (1)$$

Інтегральний показник рейтингової оцінки набуває значення від 0 до 1. Чим ближче отримане значення показника до 1, тим більш надійною є страхова компанія і навпаки.

Для оцінки інтегрального показника доцільним є використання такої шкали:

- 0,10—0,20 — дуже низький рівень надійності;
- 0,21—0,37 — низька надійність;

- 0,38—0,65 — достатня надійність;
0,66—0,80 — високий рівень надійності;
0,81—1,00 — дуже високий рівень надійності страхової компанії.

Список літератури

1. *Kozmenko O.* Forecasting of principal directions of Ukrainian insurance market development based on German insurance market indices / *O. Kozmenko, O. Merenkova, A. Boyko, H. Kravchuk* // *Innovative Marketing*. — Volume 5, Issue 4, 2009. — P. 51—54.
2. Рейтинг страхових компаній України [Електронний ресурс]/ Сайт інтернет-журнала «Фориншурер». — Режим доступу: <http://forinsurer.com/ratings/nonlife>.
3. Річна звітність страхових компаній України [Електронний ресурс]/ Інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. — Режим доступу: <http://www.ufin.com.ua/zvitnist/sk/sk.htm>.

УДК 368

Т. Д. Кривошлик,

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри страхування,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ

В Україні постійно зростає потреба у високоосвічених і висококваліфікованих фахівцях. Для того, щоб підготувати таких фахівців, спроможних орієнтуватися в складних ринкових умовах, принципово важливим є застосування в навчальному процесі практики студентів. Саме під час її проходження відбувається осмислення студентом теоретичних знань, набуваються вміння розв'язувати проблеми, стратегічно мислити, пристосовуватися до нових обставин, володіти собою у стресових ситуаціях, працювати в команді, реалізовувати поставлену мету.

Практика є обов'язковою складовою навчального процесу у студентів, які навчаються за магістерським рівнем підготовки.

Практика студентів, за магістерською програмою «Страховий менеджмент» проходить на базах практики — страхових компаніях м. Києва, які є лідерами на страховому ринку України.